

Lofty

Bohémské BYDLENÍ *pro náročné*

Velkorysé prostory a vysoké stropy, železné schody, ochozy a galerie, okna od stropu až po podlahu, vana v ložnici, nebo spíš vedle postele, protože tady se nehraje na žádné klasické, funkční rozdělení na pokoje. Vítejte v loftech, prostorech neomezených možností, které ale rozhodně nejsou pro každého.

TEXT: KAROLÍNA HORNOVÁ

Zatímco u nás se loftové bydlení teprve zabydluje, v industriálních čtvrtích velkých amerických měst je jako doma – ostatně právě tam tento styl na konci šedesátých let vznikl. Nutno dodat, že nešlo ještě o žádný výstřelek, luxus a nákladné renovace, ale víceméně o z nouze ctnost. Bohémští umělci se tehdy stěhovali ze zapadákovů do velkých měst, kde měli větší šanci uspět i zapojit se do umělecké komunity. Nedostatek finančních prostředků je přiměl pronajmát si prostory bývalých fabrik, které se také stěhovali „do lepšího“, rozumějte do moderních hal za okraje měst.

Industriální stavby z období od průmyslové revoluce do počátku 20. století se pro umělce staly velmi výhodným útočištěm. Pronájem nestál buď nic, nebo jen velmi málo a byl tady dostatek místa pro bydlení, tvoření i večírky s přáteli –

RETRO LEDNICE

V otevřeném prostoru loftu funguje jako originální solitér.

gorenje

TEXTILIE

Povlak na polštář s výrazným geometrickým vzorem a ručně vyšívaný koberec. Obojí prodává WestwingNow.cz.

také britské) kultury z velké části právě díky svým „původním obyvatelům“.

Životní styl květinových dětí časem zaplavil i kina a televizní obrazovky. A loftového bydlení si všimly majetnější vrstvy obyvatel. Luxusnější lofty si ovšem začaly vytvářet i ti, kteří „vyrostli“ ze zmíněných komunit, zbohatli, ale svého stylu bydlení a života se nehodlali vzdát. V osmdesátých letech bychom už v New Yorku, San Francisku, Chicagu, ale také v Londýně nebo později v Amsterdamu našli mnoho luxusních loftů, které by si chudý umělec nebo „hipík“ jen těžko mohl dovolit. Třeba milovnice seriálu Sex ve městě si jistě vzpomenou na velkorysý loft Aleksandra Petrovského, do kterého se sice vcházelo těžkými protipožárními dveřmi, ale zabíral celé podlaží a byl zařízen tím nejstylovějším designovým nábytkem a doplňky. A podobné prostory vznikají v posledním desetiletí i u nás.

ideálně pro kombinaci všeho dohromady v průběhu bezesných nocí, podpořených alkoholem, marihuanou nebo amfetaminy.

Otevřený prostor vytvořil zcela nový koncept bydlení, propojení a prolnutí obytné a pracovní zóny, která uměleckému životu vyhovovala. V industriálních budovách vznikaly obytné prostory, ale i více či méně improvizované výstavní síně a utvářel se nový životní styl, podporující a rozvíjející uměleckou komunitu. A nejen ji.

BYTY PRO DĚTI ŠEDESÁTEK

S érou hippies a s ní spojenou nezávislostí dostaly lofty nové obyvatele – květinové děti, které utekly z domovů a začaly zakládat komunitní bydlení za minimální náklady. K tomu byly lofty opět jako stvořené. Loft se stal součástí americké (a později

NOVÉ ČTVRTI V ÚZEMÍ NIKOHO

Vhodné prostory pro loftové byty se nacházejí ve starých továrnách, v lokalitách, které bychom ještě před osmdesáti sto lety označili za periferii. Dnes se (vlivem rozrůstání měst i stále propracovanější dopravní infrastruktury) tyto oblasti stále více přibližují centru, respektive se to, co chápeme jako centrum, přibližuje jim.

V Praze jsou to městské části jako Karlín, Holešovice, Smíchov, ale už také Vysočany nebo Modřany. Vznikají zde alternativní prostory – kavárny, restaurace,

KVĚTINÁČ

Obal na pokojovou rostlinu s kovovými nožičkami prodává WestwingNow.cz

KŘESLO se sametovým čalouněním si pohrává s funkcionalismem i dekadencí. WestwingNow.cz

LOFT32

Neobyklý interiér zlínského loftu navrhl architekt Petr Janda

obchody a výstavní síně, a to na místech, kde bychom ještě před pár lety našli leda autobazar nebo sklad. A vzniká zde samozřejmě i prestižní bydlení, za které si lidé rádi připlatí. (Pro zajímavost, podle webu Sreality.cz je u nás pořizovací cena loftu o 15 až 25 % vyšší než cena klasického bytu ve stejné lokalitě.)

Tyto lokality se mění nejen díky zásahům „zespodu“, tedy iniciativě nájemců, kteří zde mají vůli tvořit něco nového, ale také „shora“. Nevzhledných brownfieldů, tj. území nikoho, ležících často v těsné blízkosti centra, se ujmají vedení měst a developéři. Vznikají tak unikátní projekty i celé urbanistické plány, které se zachováním původních industriálních budov už počítají. (Na rozdíl od devadesátých a „nultých“ let, kdy se často dávala přednost zběsilému bourání a rychlému stavění esteticky i architektonicky málo hodnotných novostaveb.)

ZAŘIZOVAT LOFT? NIC SLOŽITÉHO

Typický loft počítá s otevřeným prostorem. Musíme si ale položit otázku, co to vlastně typický loft je a zda vůbec něco takového existuje. Prostor bytu, vytvořeného v bývalé tovární hale či jiné industriální budově, vždy odráží původní

prvky budovy. Dříve to možná byla z nouze ctnost, nyní je to záměr. „Nasekat“ v takovém prostoru ložnice, obývací a dětské pokoje by byla škoda.

Pokud onen „ryzí loft“ bereme ale jako čistě otevřený prostor s funkčními zónami, je jasné, že nepůjde o bydlení pro každého – třeba velkou rodinu, jejíž členové občas chtějí úplné soukromí,

ELEGANTNĚ SUROVÝ
Interiér loftu od CMC architects v holešovickém pivovaru

INDUSTRIÁLNÍ SLOVNÍČEK

LOFT: Původně výraz pro horní patro domu, otevřené až do podkrovní. (V britské angličtině se tak označovaly i podkrovní sklady ve stodolách a senicích, přístupné pouze žebříkem.) V poslední době význam slova chápeme jako termín označující specifický typ bytu, vzniklý přetvořením továrních a skladových budov. Jeho charakteristikou je otevřený prostor a vysoký strop, často přes výšku dvou standardních podlaží. Rozdělení prostoru je zde většinou pouze optické, charakteristické je i horizontální rozdělení pomocí galerií, na kterých se nacházejí další „místnosti“, respektive funkční zóny. V patře bývá nejčastěji umístěna ložnice a koupelna, v přízemí společenská zóna.

BYT LOFTOVÉHO TYPU: Trend loftů ovlivnil styl bydlení natolik, že vznikají i novostavby s byty loftového charakteru. Může jít o bydlení pro mladé, kdy jde vlastně o garsonku s vysokým stropem a spaním na patře, která využívá na maximum malé plochy půdorysu. Výjimkou nejsou ani staré bytové domy z počátku století, které mají natolik vysoké stropy, že do nich lze umístit spaní či pracovnu na galerii. Byty loftového typu mohou mít i více místností s tím, že pouze obytná část má charakteristiku loftu, jde tedy o upravený mezonet.

PENTHOUSE: Byt v posledním patře (nebo mezonetový byt v posledních dvou patrech) domu. Může jít i o nástavbu nebo horní patro původní průmyslové budovy se střešními ateliérovými okny. Penthousey se vyznačují velkorysou výměrou (o velikosti nadstandardního rodinného domu), výhledem na zajímavou lokalitu a jejich vysoká pořizovací cena jde většinou ruku v ruce s luxusním zařízením. Penthouse může (ale nemusí) být součástí bývalé průmyslové budovy a mít loftový charakter.

BROWNFIELD: Pozemek či objekt, ale i celý areál, který je pozůstatkem průmyslové či vojenské činnosti člověka. Jde o nevyužívané nemovitosti, ruiny i teprve nedávno opuštěné budovy či areály, které je třeba pro další použití revitalizovat. Může být provedena pouze rekonstrukce, ale někdy charakter nemovitosti vyžaduje dekontaminaci a celkovou revitalizaci okolí. Teorie udržitelného rozvoje upřednostňuje revitalizaci brownfieldů před výstavbou na zelené louce (tzv. greenfield) – tento trend patří mezi deset perspektiv moderního města, které vytváří tzv. Aténská charta, jež vymezuje zásady moderního urbanismu.

nebo pro spolubydlící, kteří od sebe chtějí občas mít klid nebo si pozvat návštěvu. Rozhodně to ale neznamená, že je loftové bydlení pouze pro singles, umělce a bezdětné páry. Pokud má prostor vhodnou dispozici, lze jej pomocí galerií (v některých případech vyzděných) rozšířit o dětský pokoj či pracovnu a zbytek prostoru ponechat velkoryse otevřený a propojený.

O tom, že interiér loftu nemusí působit stroze a čistě industriálně, se můžeme přesvědčit na návštěvě u interiérové designérky Pavlíně Lipkové. Její brněnský byt zaujímá podkrovní patro domu z roku 1924, v němž se původně nacházel vojenský

sklad. Po rekonstrukci zde vznikly byty včetně loftů s velkorysou výškou stropů. „Loftové bydlení má výhodu, že na malém půdorysu lze vytvořit pohodlné bydlení,“ vysvětluje designérka bonus vysokých stropů a dodává: „Otevřený prostor mi vyhovuje svojí vzdušností, otevřeností, světlem a volností.“ Její byt má na půdorysu pouhých 58 m², ale významně ho rozšiřuje právě galerie, na níž je umístěna prostorná ložnice s vanou v otevřeném prostoru. Industriální kořeny domu jsou příznány v materiálech – kovové konstrukci galerie nebo odhalených cihlách v relaxační zóně s pohovkou.

„Zařizovat loft není podle mého názoru nic složitého. Musíme ale myslet na detaily, které v klasickém bytě nemusíme řešit – pokud bude ložnice otevřená, je nutné vybrat lednici s tichým chodem. Obnažené cihly je vhodné natřít penetračním nátěrem proti prašnosti a podobně,“ upozorňuje Pavlína Lipková.

LOFTU SLUŠÍ INDUSTRIÁL, ETNO I „SEVER“

Co se týče zařízení, Pavlína Lipková zvolila ke změkčení industriálního stylu tvořeného černou ocelovou konstrukcí etno styl. „Mám ho velmi ráda právě pro jeho syté barvy, přírodní materiály, překrásné originální vzory a především mě okouzlují ruční výrobou, tedy jakousi neopakovatelností,“ vypráví designérka. V bytě tak najdeme koberec z marockého pouličního trhu, doplňky z cest po Indonésii, které se harmonicky doplňují se starožitným nábytkem z bazarů nebo z půdy po babičce.

Podle Lipkové lze ale s industriálním základem loftu kombinovat i jiné styly, které se k němu možná na první pohled nehodí. „Záleží, z jakého materiálu je konstrukce galerie nebo vrchního podlaží. Například dřevěné nosníky opatřené bílým lazurovým nátěrem lze kombinovat s jemným skandinávským stylem typickým pastelovými barvami,“ vysvětluje designérka. Naopak ocelové nosníky natřené na černo radí třeba zděnit kontrastními barvami či vzory. Kromě zmíněného etna můžete

AUTEM AŽ K BYTU
Součástí projektu Vanguard v pražských Modřanech (více info na následující straně) je unikátní autovýťah

vsadit na styl šedesátých let, který pochází ze stejné doby, kdy vznikaly první loftové byty.

Můžete si také „dovolit“ věci, které by v běžném bytě působily jako pěst na oko, ale do loftu dokonale zapadají – barevná retro lednice uprostřed obývacího, zaparkovaná motorka tamtéž, pracovní „kutilský“ či umělecký pult s náradím v rohu místnosti, nebo i výstřelky, jako je třeba vířivka či zmíněná vana přímo v interiéru.

(Samozřejmě není od věci mít ještě jednu oddělenou koupelnu pro případ návštěvy.)

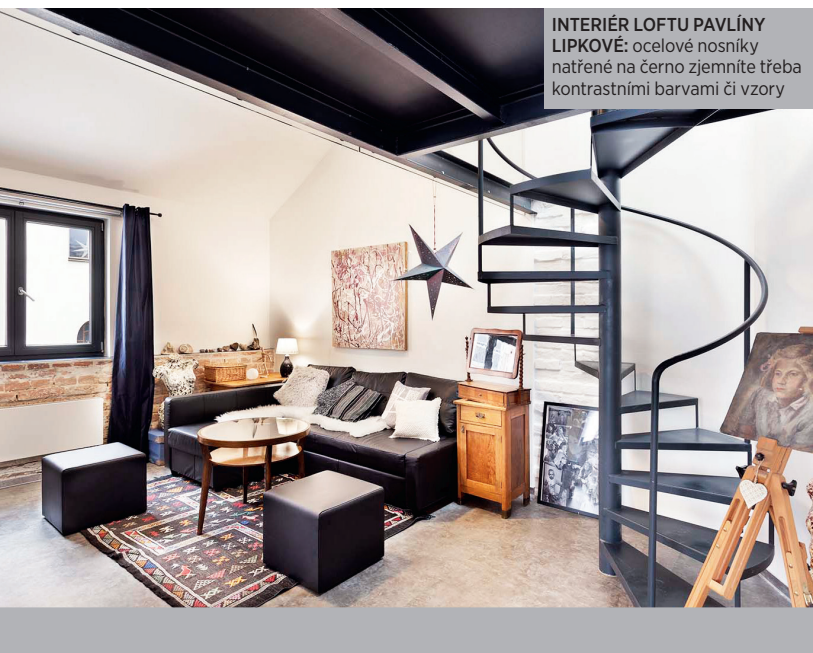
Pro milovníky minimalismu je ideální, že industriální prostory jsou působivé samy o sobě a není nutné je bohatě zařizovat – u některých to dokonce není žádoucí, neboť specifika průmyslové architektury by tak mohla zaniknout. Ráz těchto prostor samozřejmě vybízí k využití industriálního stylu i v zařízení – plechové skřínky z „kolbenky“ jsou klasikou, která neomrzí, stejně jako průmyslové a montážní lampy, dílenské stoličky nebo doplňky vyrobené na míru či svépomocí z industriálních prvků. Takový styl si bude rozumět i s moderním designem s kovovými prvky, ale i přírodním (klidně i neopracovaným) dřevem.

Barev se ale rozhodně nebojte – industriální prostor oživí třeba dva tři solitérní prvky v jednolitěm odstínu výrazné žluté, červené nebo zelené. Výběr oblíbené barvy už samozřejmě záleží na vás. ▢

KOV A DŘEVO
Skříňka inspirovaná industriálním stylem. Prodává WestwingNow.cz

INTERIÉR LOFTU PAVLÍNY LIPKOVÉ: ocelové nosníky natřené na černo zděmíte třeba kontrastními barvami či vzory

Nejzajímavější ČESKÉ LOFTY

VANGUARD (PRAHA, MODŘANY)

„Osmdesátková“ budova bývalého závodu Mikrona a nevzhledná dominanta Modřan se do poloviny roku 2021 promění k nepoznání. Pod vedením společnosti PSN zde vznikne jeden z nejunikátnějších loftových projektů na světě. Loftový dům Vanguard nabídne světově unikátní autovýtah, kterým si majitelé dovezou auto až k bytu. „Výtahová šachta povede středem stavby, a tak bylo potřeba rozříznout železobetonový skelet, na což byl použit téměř dvoumetrový diamantový kotouč,“ vysvětluje Marek Padevět, ředitel rezidenčních projektů PSN. Stropy a podlahy bývalých industriálních hal jsou dimenzovány na extrémní zatížení a dovolí umístit třeba bazén doprostřed obytné části. „Variabilita a originalita se promítají i v moderním wellness, které vznikne místo původního krytu civilní ochrany, který budově náležel,“ dodává Padevět. Ceny loftů v projektu Vanguard se odvíjejí od velikosti jednotek. Pohybují se už od 4 500 000 Kč až do desítek milionů za loft s celkovou výměrou i 600 m². „Projekt Vanguard nabízí řešení loftů od 40 až po 630 m² ve variantě fit-out, dokončený od jednoho ze tří předních českých architektů podle výběru budoucího klienta, nebo ve variantě shell & core, kterou si může klient dokončit zcela podle svých představ,“ upřesňuje Marek Padevět.

LOFT 32 V BAŤOVĚ TOVÁRNĚ (ZLÍN)

Loft v bývalé výrobní budově zlínské Baťovy továrny s výhledem na město a okolní zeleň se vymyká typické představě industriálních prostor. Je tvořen kompozicí otevřeného prostoru vymezeného strukturou sestavenou z trojúhelníků. Jeho autorem je architekt Petr Janda, jehož studio petrjanda/brainwork navrhuje prostory a objekty s důrazem na autorský přístup a propojení několika rovin, které architektura a příbuzné obory nabízejí. Architekt je zároveň i absolventem Školy monumentální tvorby na AVU a jeho tvorba nezapře propojení architektonických a sochařských postupů a konceptuálního přístupu. Prostor loftu ve Zlíně je definován dominantní rotující strukturou, která postupně otevírá jednotlivé obytné (společenské a soukromé) zóny pomocí víceúrovňové gradace výškových úrovní. V prostoru najdeme jen minimum pravoúhlých úhlů a jeho řešení připomíná sochu, vrostlou do interiéru. Dominuje zde bílá barva, která umocňuje pozvolnost jednotlivých přechodů ze „skulptury“, oddělující jídelní zónu, přes nakloněnou rovinu do schodiště i atypických geometrických pohovek, které jsou tvarově zcela v souladu s celým konceptem prostoru.

LOFT RESTAURANT (OSTRAVA – PŘÍVOZ)

Město, přezdívané dříve „ocelové srdce republiky“, skýtá bezpočet industriálních památek i možností pro jejich přetvoření. Současná obliba industriálního stylu přivádí do Ostravy stále více návštěvníků, kteří zde mohou nasát jak neřašovanou průmyslovou atmosféru, tak jedinečnou atmosféru v prostorách, jako je třeba Loft Restaurant. Najdeme ho v městské části Ostrava – Přívoz, která svou charakteristickou tvář získala už během rozsáhlé modernizace v 19. století. Restaurace je součástí objektu, který Daniela Hradilová s kreativním studiem Dependelab přetvořila na hotel s pokoji, zařízenými mobiliářem v severském stylu a koupelnami, inspirovanými stylem art deco a moderním industriálním nádechem. Autorka projektu (mj. i autorka a investorka vyhlášeného hotelu Mezi plůtky v Čeládkách) se zaměřuje na konverze historických budov na kontrast a soulad starého a nového. A to se příkladně povedlo i v hotelu city, city a Loft Restaurantu. Cihlové zdi, černé kovové doplňky a osvětlení, masivní stoly s „díleňskými“ deskami, doplněné designovými židlemi v šedé a kontrastní žluté barvě, ale i dispozičně zajímavá řešení, jako třeba otevřený bar uprostřed místnosti, u kterého obsluha pracuje ze všech stran, a otevřená kuchyně – to jsou prvky, ve kterých se snoubí moderní přístup s poctivou prací a industriálními kořeny.

LOFT WITH LOVE (PRAHA, HOLEŠOVICE)

Projekt studia CMC architects v budově Prvního Městského Pivovaru v pražských Holešovicích zahrnuje celkem čtyřicet loftových jednotek. Rekonstrukce proběhla v roce 2008 a po deseti letech se architekti vrátili „na místo činu“, aby vytvořili interiéry na míru majiteli jednoho z loftů. V rámci projektu, nazvaného Loft With Love, architekti maximálně respektovali industriální ráz prostoru, což je znát na použitých materiálech a strukturách: cihlová zeď bez omítky, ocelové schodiště, ocelová knihovna, betonová podlaha, černý strop s klenbou, typickou pro industriální haly, povrchem vedené elektrické rozvody nebo betonová podlaha bez dilatace, ponechaná přirozenému procesu popraskání. Loft má dvě koupelny pro dvě ložnice. Vstup do prostoru vede přes atrium, umožňující venkovní posezení a venkovní terasu najdeme i v těsné blízkosti obytné části, za charakteristickými industriálními dveřmi. Loft poskytuje velkorysé podmínky pro moderní bydlení: Disponuje výměrou „jen“ 120 m², ale díky otevřenému prostoru působí mnohem větší a opticky ho nezmenšují ani tmavé barvy.

FOTO: BOYS PLAY NICE, DANIELA HRADILOVÁ, JAROSLAV HEIZLAR, ARCHIV PAVLINY LIPKOVÉ, VIZUALIZACE PSN, WESTWINGNOWCZ A GORENJE